Quelle: http://manuscripta.at/?ID=287
Copyright: Klosterneuburg, Augustiner-Chorherrenstift

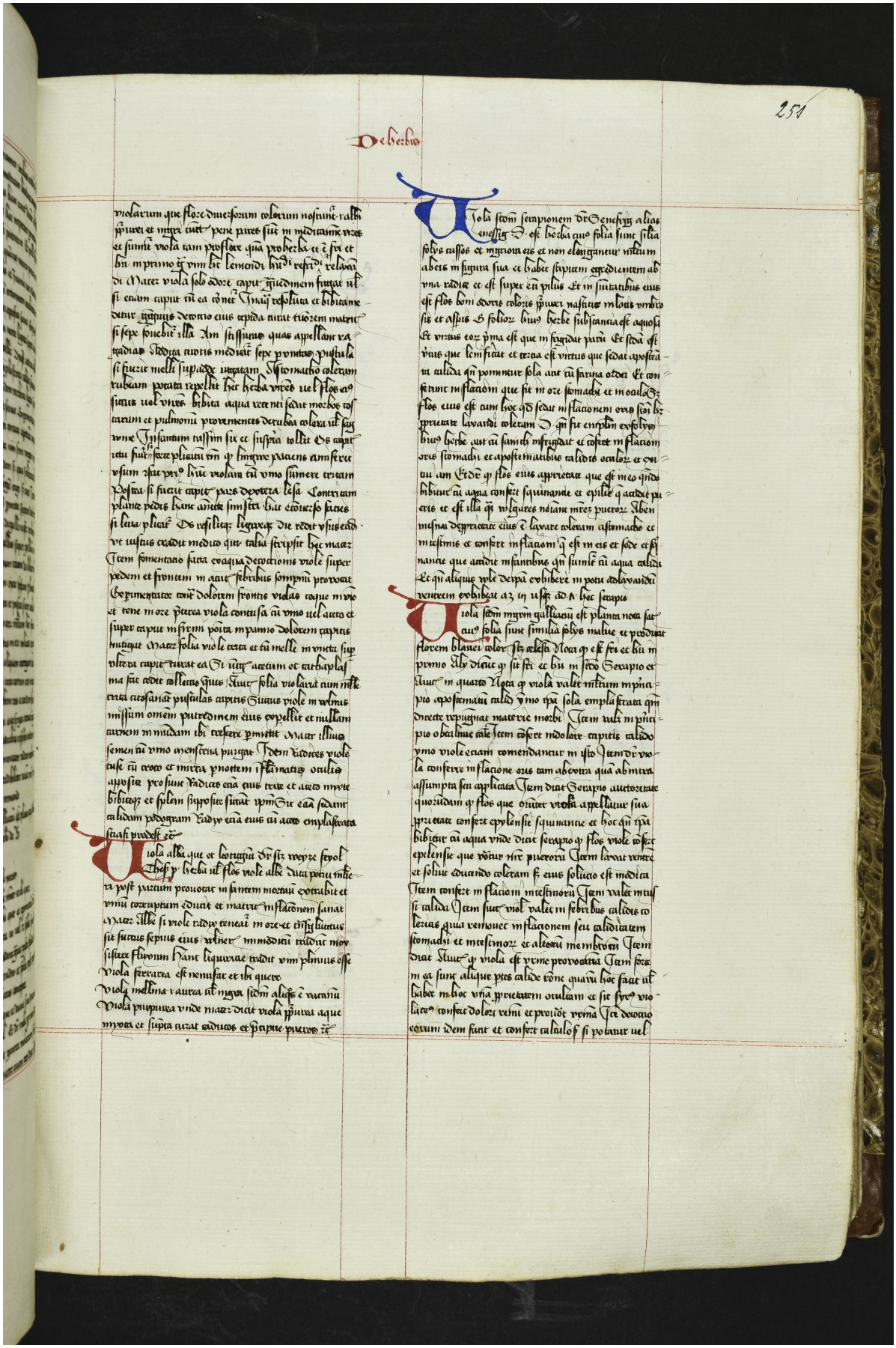

251

De herbis

Viola secundum Simponem dr Senechij alias
mellis. D. est herba cuius folia sunt silia
folijs cassos et in gyrum ers et non elonganeur nisi cum
aberis in figura sua et habet sapiam egredientem ab
una radice et est super eu pilus Et in sumitatibus eius
est flos boni odoris coloris pinei nascitur in locis umbro
sis et asperis B foliorum huius herbe substancia est aquosa
et virtus eorum prima est que in frigidat parui Et secda est
virtus que hem frigat et tercia est virtus que sedat apostea
ta calida qn pommitur sola ante eu farina ordei Et con
ferunt in flacion que fit in ore stomachi et in oculis. S
flos eius est cum hoc qd sedat in flacionem oris sicut hy
pricum lavandi oleum D. qn fit emplastr cum folijs
huius herbe aut eu suimitis infrigidat et confert in flacion
oris stomachi et apostematibus calidis oculorum et con
tu cum Ebdr qd flos eius appreciat que est in eo quod
bibitur eu aqua confert squinancie et epilsie q aardet pu
eris et est illa qn inquires notiam inter puerorum Aben
mesnai deprecatur eius et lavare oleum astomachi et
intestinis et confert in flacion q est in eis et sede et sq
nancie que accidit in sanitibus qn sumit eu aqua calida
Et qui aliquis vult deipa exhibere in potu ad lavandi
ventrem exhibeat az in usu ad A. hec scripsi

Viola secundum magistrum galienum est planta nota sui
cuius folia sunt similia folijs malue et producit
florem blanci coloris sicut alesin dicit q est frigida et hu in
primo dlb dicit q sit frigida et hu in secundo Serapio et
Simon in quarto dicit q viola valet in tinum in pina
pio apostematum calidum vino ipsa sola empla frata qm
directe repugnat materie morbi Item cum ulcere in pina
pio obalime cale Item confert in dolore capitis calido
vino viole etiam commendantur in isto Item de vio
la conferre in flacione oris tam aborta quam abinta
assumpta seu applicata Item dicit Serapio auctoritate
quorundam q flos que omnes violam appellantur sua
pricitate confert epilensie squinancie et hoc qn ipsa
bibitur eu aqua vinde dicit serapio q flos viole confert
epilensie que contingit in puerorum Item lavat ventre
et solvit educendo oleum si eius solutio est in modica
Item confert in flacion intestinorum Item valet in tus
si calida Item sunt viole valet in febribus calidis ter
tianis quia refrigerat in flacionem seu caliditatem
stomachi et intestinorum et aliorum membrorum Item
dicit Simon q viola est vrine provocativa Item fora
in ea sunt aliqui pres calide cone quarum hoc facit ut
habet in hoc vna pricitatem oculiam et sit vrs vio
lacis confert dolori renis et provocat vrina Ser decorio
eorum idem fiunt et confert calculos si potatur uel

violarum que flore diuersorum colorum nostrum ralli
pinei et inter eius pene pares sunt in medicinis vires
et summe viola tam prosiare quia probetur et fri et
hu in primo et vnm hr lenoridi hui reprd relaxari
di Mater viola solo odore capiti frigidinem frigat ut
si eadem capiti eu aqne Ymaij resolutiua et bibitame
detur quinque denario eius cepida nutrit cuiusdem matrie
si sepe sudebit illa Am sissimus quas appellant ra
tadras Sed ita eiusmodi mediat sepe pruritus pustula
si fuerit melli superadde unguentum Simomatio oleum
rubeum potata repellit hec herba vires uel flos eius
sunt uel vires bibita aqua ceraci sedat morbos ca
tarrum et pulmonis provenientes detrudea oleum ut sug
wne Infantum tussim sic et suspia tollit Os capit
ceu fuit facit pliatum cum q longe placens amserit
usum sue pro hue violam eu vino sumere tertiam
Dolora si fuerit capite pues dolorem lesa Contra eam
plante pedis hanc andet sm stri hur cidie so fures
si lenu pliat Os resiliat liquetq die redit vsu ered
vt iustus cedit medico que talia scripsit hec mater
Item fomentando facta coagula deuotionis viole super
vedem et frontem in aut febribus somnum provocat
Experimentatur tam dolorem frontis violas tangue in vio
et tene in ore parta viola contusa eu vino uel aceto et
super capiti in frigi pota in primo dolorem capitis
mutiquit Mater folia viole cocta et eu melle in vneta sup
vlcera capiti curat ea Si iung aceum et cataplas
ma fue cedit tollens quis Sunt folia violarum cum mille
cocta aceo sanat pustulas capitis Succus viole in vomus
in nasum omem putredinem eius expellit et nullam
carnem in nudam ibi crescere permittit Mater illius
semen eu vino inscencia purgat Idem radices viole
tuse eu aceo et intra ynotem inflamatis oculis
apposite prosunt radicis eius cum terie et aceto mirre
bibitaq; et solem suppositae sicut vpm Sic eius sedam
calidam pedorum Eadem eius eu aceo emplastrata
suasi prodest ie

Viola alba que et lactuca dr sit in eye fervol
Ebes p herba ut flos viole albe dicta potu intic
ra post pasum provocat in sinem mensium corrubit et
vnu corrupcum dicit et matrie in flacionem sanat
Mater Albe si viole tridy reneai in ore et tinsy liquetur
sit succus seprus eius ratner in modicu tridit mor
sistere fluorum hanc liquiritie tradit vnm plenius esse
Viola ferraria est nemsfac et ibi quere
Viola melina rauca ut magra sicm alicis e carcinu
Viola purpurea vnde mater dicit viola pinei aque
mynoa et supra nitat cadiuos et propie puerorum ie